R. 147.

Zpráwa

o

cyrkwi augssb. wyzn. ewangelické

B.-Čabanské

na rok Páne

1870.

A BÁNYAI ÁG. H. EV. EGYHÁZKERÜLET LEVÉLTÁRA

W Dule, 1871.
Tiskem Jana Dobayho.

Jósiszelendő Gös
pöd nenak.

Milosť wam a pokog od Boha Otce nasseho a Pána Gezu Krista!

S koncem cyrkewného roku primlauwáme se zase k wám, drazj domácý wjrý, aby sme wám sdelili gak pamatnegssi udalosti cýrkwe, tak y gegj hmotný staw, co se dotýče roku P. $18^{69}/_{70}$.

Powažugeme pak týto ročnj zprávy nasse negen tak, gako ročnj kroniky, ale y gako nasse obežné listy, w kterých wam sdelugeme z času na čas nasse žádosti, winsse, tauzby; w kterých wás upozornugeme na gedno, na druhé, co mussjme wytýkat, aneb co uam gesste scházj. Wy to giste nezazljte nam, wassjm slbkazatelům, kterých Pan ustanowil strážnými, abychom bdeli nad dussemi wassimi, gakoti, kterjž počet magj wydati. Wssak se to dege wssecko gen z uprimného srdce a ku napomoženj králowstwj božiho.

Co se gjž dotýče minulého roku, y toho roku pomáhal nam Hospodin. Nedotkla se w nem cýrkwi nassi žáduá nehoda, ba zrůstla ona gak hmotne, tak y duchowne, ano y na počtu dussj, takže když ginj, kupr. ti, kde gako znáte od půl roka krwawá wogna zúrj, rok tento mezi roky takowé počitowati budau, w nichž člowek nemá zaljbenj, my naproti tomu rok tento gako dobrý, prjzniwý můžeme powažowat. Djka buď panu Bohu y za ten dar!

Nedelnj kázánj božjho slowa odbýwali sme na základu epistolických tertů. Na powssednjch službách božjch wykládali sme knihy starého Zakona počnúc od knihy Prjslowj až do knih prorockých.

Nedelnj wyučowánj mládeže w článcých wjry dálo se nepretrhnute od tretj nedeli po Sw. Trogici až po messjc Nowember pri hognem počtu mládeže obogjho pohlawj. Gen re-

*

meſlnických towariſſú a učnú newideli ſme pri tomto wyučowánj ani toho roku. Ge to takowý neduh, proti nemuž giž od rokú horljme. Aneb magili naſſi remeſlnjcy, co do známoſti náboženſtwa oſtati za rólnickau mládežj? Doſtli to, budauli ſſikownj w remeſle, geſtli pri tom budau neſſikownj w známoſti božj? „Teleſné cwičenj maleho geſt užitku, ale pobožnoſt ge ke wſſemu užitečná“ a „bázeň božj geſt počátek maudroſti.“ Oſtatne wyſwetlowali ſme toho roku druhý djl katechyſmu Lutherowa a pri tom obyčegné nedelnj epiſſt. texty.

Dotýčne promen w úradech cyrkewnjch: Dw. Hodný Pan Karel Hrdlička, doſawádnj ſlbkazatel we winicech, ſwolen gſa za radného ſlbkazatele do nadlacké cýrkwi, w meſici Nowembru opuſtil nas. Cýrkew naſſe lituge geho odchod. Utratila zagiſte na nem muže hodného, delnjka na winici Páne horliwého, ktery tu u nas gako pomocnjk od r. 1863—1865 a gako winičný ſlbkazatel od r. 1865 s proſpechem a požehnánjm pracowal. Pan Bůh miloſtiwý pomáhegž mu y tam na nowé ſtanicý, do které ho geho rizenj preložiti za dobré uznalo. Na uprázdnené toto mjſto ſwolen ge doſawádný dobrezaſlaužilý pan kaplán Dw. Hodný Karel Linder. Tohoto ale mjſto pri boku wel. pana Seniora Guſtáwa Seberiniho zaugal dw. Hodný p. Samuel Petrowič. Pomahegž obům Hoſpodin!

Co ſe dotýče úradú učitelſkých: doſawádnj mimoradnj a dočaſnj učitelowé pp. Jan Géč a Ondreg Kliment, potom gak ſe cýrkew gegich ročným účinkowánjm o gegich způſobnoſti a pilnoſti preſwedčila' ſwolenj gſau za radných učitelů, tamten do tabánſké, tento do winičné ſſkoly.

Dotýčne ſſkol pozuamenáwáme geſſte na památku toto:

1. tohoto roku promenili ſme doſawádnj čtyrtrjdowé gymnaſium na wyſſſj meſſtanſkau ſſkolu, preloživſſe do nj, gako pátého učbare dw. hodn. pana Ferdinanda Soltéſa, doſawádnjho učitele wyſſſj chlapčenſké ſſkoly. Tato ſſkola tedy, která poſawád ſlaužila temer wýlučne tjm, kteri ſe k wyſſſjm umenjm ſtrogili, od tohoto času ſlaužiti má lidu, ſloužiti má celému meſtu. Počet ſſkolnjkú hned w prwnjm roku wyſtaupil na 106. Gen na to upozornugeme rodičů, aby djtky ſwé do ſſkoly této

hned w prwnjm týdni Septembra priwodili. Po této lhute se, podle kraginských zákonů, prigjmati wjce nemohau.

2. Tohoto roku také roztrjdili sme giž gednúc y nasse nižssj elementárne sskoly a sjce tjm způsobem, že sme menssj djtky (takrečenau I. a II. klasu) oddelili od wetssjch. Wetssj ditky obogjho pohlawj na hornjm konci magj chodit do sskoly hornické, menssj do sskoly horňotabánské a prikerešské; w stredissti wetssj ditky do sskoly p. učitele Čarejsse, menssj ale do sskol pánů učitelů Wozárika a Endreffyho. Ge to gen průba, z které se ale hogných nadegeme wýsledků. To zagisté zregmé ge, že učitel mage pod rukau djtky rowného weku a gedné trjdy w každém ohledu mnohem s wetssjm prospechem může účinkowati gako posawáď, když se musel trápit s djtkámi 200—250 tak rozličnéhe weku a na tri trjdy podelenými. Nassi domácý wjry priwýkagj sjce težko k tomuto nowému porádku. Ale tak to býwá obyčegne s každau nowau wecj. Awssak „wsseho zkauste a co dobrého gest, toho se držte“ mluwj Aposstol.

Gesste y to pripomenuti slussj, že sme tohoto roku založili cýrkewnau slowenskau knihowňu. Stogj ona pod dozorstwjm p. učitele Čarejssa a obsahuge posawáď asi sto djlů rozličného obsahu knih. Učastinár platj na rok geden zlatý. Gen wam k dobrému a k napomoženj wasseho duchownjho wždeláwánj stalo se y toto, drazj domácý wjry. „Hyné zagiste lid, který umenj nemá“ mluwj prorok. Wy ste lid pracowitý, pochwálne pracowitý; awssak duch času wyhledáwá, abyste ku pracowitosti pridáwali y wzdelanosť. To docjljte, budeteli čjtati dobré, wzdelawatedlné knihy. Upozornugeme was tedy na nassi cyrk. knihowňu a pregeme, aby mela čjm wjce účastinárů.

Coby sme winssowali, aby se s Božj pomocý čjm drjwe docjliti mohlo, bylohy asi toto:

1. nastáwagjcýho roku na dolnjm konci gesste gednu sskolu postawit a radným učitelem zaopatrit, aby sme tak y tamegssj sskoly roztrjdit mohli.

2. Centrálné sskolské stawenj cjli primerene anebo obnowit, anebo z nowu wystawit, tak aby w nem páni učitelowé centrálni meli hospodu, ditky sskolské suché, widné sskoly, pan kurator a ssafáry cjli primerenegssj izby, presbyterium ale ú-

hlednegſſj miſto, w nemžby ſe cýrkewní ſhromaždenj odbýwali a ſpolu y cýrkewné, poſawád na obů farách ſložené liſtiny udržowalý.

3. Pri tom meliby ſme giž pomály myſliti negen na rozmnožowánj ſſkol, ale také y na rozmnožowánj bozjch chrámů a kazatelſkých ſtanic. Widjte to y ſamy, negmilegſſj, že ſe do naſſeho welikánſkého chrámu, který aſi oſemtiſjc werjcým dáwá mjſta, w nedelnjch a ſwátečnjch duech nepraceme. Gakožeby ſme ſe y pratali? wſſak nás ge tu na hrbe dwaceť a tri tiſjc ewangeliků a mezi temito polowice, která giž potrebuge chrám. Pomyſlite y to: gak težká wec ge to ſtarým lidem z hornjho a dolnjho konce obtjžnau wiſſe půl hodiny trwagjcý cestu konati, pokůd ſe na powſſednj ſlužby božj do božjho domu doſtanau! A co mám powedjti o rodičkách a kreſtnjch matkách, které w kruté zime, w ſnehu w blate tak obtjžnau cestu musegj s malými djtkami konati? Co powjte na to, kdyby ſme počátek učinili na hornjm konci tjm, žeby ſme školu horňotabánſkau zaugali na faru a tam aſi takowau modlitebnicy wyſtawili, gakau mame we winicech? a oſadili tam tretjho radného ſlbkazatele? Nebogte se toho naſkrze, žeby ſe cýrkew ſkrze to aſnáď budaucým časem rozpadla a zeſlabla. Wſſakby ſprámwa cýrkwe, preſbyterium a kaſſa zůſtaly y dále tak, gako gſau. A potom, pokuď náš welebný welký chrám božj ſtogj, potúd ſe gá nebogjm, že ſe rozdrobj a rozpadne tato ſlámná cýrkew. On gi wždy bude zdržowati pri celoſti a w gedné hromade, tak gako „ſlepice ſhromažduge kurátka ſwá pod krjdla.“ Premyſſlugte o teto weci, milj domácý wiry. Bylaby to giſte wec panu Bohu milá a cýrkwi proſpeſſná.

* * *

Roku Páne 1870

I. Narodilo ſe mužſkého pohlawj

w meſte	520	645
we winicech	104	
na Bodzáſſi	21	

ženſkého pohlawj		
w meſte	493	
we winicech	85	598
na Bodzáſſi	20	
Spolu .		1243
II. Umrelo mužſkého pohlawj		
w meſte	372	
we winicech	101	474
na Bodzáſſi	1	
ženſkého pohlawj		
w meſte	335	
we winicech	74	412
na Bodzáſſi	3	
Spolu .		886

A tak rozmnožila ſe cýrkew o 357 duſſe.

III. Sobáſſeno wdowců		
w meſte	39	
w winicech	9	
mládenců w meſte	180	
we winicech	15	
Spolu .	243	páry.
IV. Konfirmowáno djtek		
w meſte	331	
we winicech	46	
Spolu	377	
V. Pri wel. wečeri páne bylo		
w meſte	10,698	
we winicech	3,330	
na Bodzáſſi	250	
Spolu	14,278	

* * *

Tohoto roku úradnjcy cyrkewni byli: kurátor Dorô Zelenianſky, ſſafáry: Ondreg Laco, Michal Grieč, Pawel Lipták, Ondreg Janowſky a Adam Šajben; Desátnjcy: Ondreg Gajdáč, Pawel Lepéň, Michal Kociſky, Matúš Hurſſan Rajtár a Pawel Zahoran. Koſtolnjcy: Michal Gulás a Samuel Lipták.

Pod gegich učinkowánjm:

Prigm a sjce:

w hotowých penjzech:

	zl.	kr.
Pozostatok z predesslého roku . . .	1054	75
Z párowých	2162	82
Z dobročinnjch ofer	256	62
Z chrámowých ofer	142	79
Zwonowé	666	—
Za wjno a paleno	1039	—
Za prodané žito	6639	91
Prinawratené kapitale	2276	30
Z úroků	181	68
Za osobitné mestá hrobowé	195	—
Od mesta ročitá pomoc	971	46
Z arendy, trawy atd.	1070	22
Sobássne	41	80
Z rozličnych wecý	312	34
Spolu	17,010	69

Wýdawok w hotowosti:

	zl.	kr.
Plat slbkaz. a učitelů	4145	16
Na sálasské sskolý	24	—
Mjsto žita plateno	2330	60
Na wystrogenj sskol	694	54
Plat cýrk. úradnjků a slauhů . . .	912	—
Cesty, konwenty, seniorat atd. . . .	365	11
Na úroky dano	2485	10
Remeslnjkum ado sklepů	1268	18
Daň, sstemple, financia	783	17
Na senior. sskolu	1090	94
Na rozličné weci	1181	9
Spolu	15,320	89

Pozostatok 1689 zl. 80 kr. oddan nowemu p. kurátorowi.

Roku $18^{69}/_{70}$ oferowali

Na cýrkew :	zl.	kr.
Pawel Juhás Šipoš	25	—
Dorď Wereſſka	10	62
P. Bohu známá (K. K—k.)	3	—
Ondreg Achim	50	—
Ondreg Kwas Káman	15	—
Manželka Jana Lipták Lukáčik	20	—
Mka Pala Likerec	55	—
Mka Miſſa Žilák	40	—
Jana Selčani syn Ondreg	20	—
Dorď Bauko	3	—
Jan Hurſſan	6	—
Mka Dorďa Dudaš	6	—
Maria Buka	5	—
Spolu	256	62

Na chudobných :		
Manželka Jana Lipták Lukáčik	3	—
Ondreg Kwas Káman	5	—
Ondreg Achim	10	—
Pawel Liker	10	—
Miſſo Žilák	10	—
Mka Martina Buka	1	—
Spolu	39	—

Na podporowňu :		
Jan Juhas Šipoš	5	—
Mka Jana Lipták Lukáčik	3	—
Pawel Zahoran	1	—
Swad. Jana Filipini	1	50
Ondreg Achim	10	—
Michal Žilák	7	—
Spolu	27	50

Prigm a wýdawok obylný.

I. Konſipálno žito.

	keb.	wj.	ž.
Z prwyho deſiatku	338	3	17
Z druhýho	236	2	4
Z tretjho	291	2	27
Z čtwrtýho	250	3	47
Z winic za gaminow	137	3	17½
Zo ſtarých winic	51	2	3
Z puſtatin	29	—	24
Lanſký pozoſtatok	186	—	—
Spolu	1522	2	9½

Z tohoto prodáno 204 keblú; nowému p. kurátorowi oddáno 3 keble. Oſtatnie wyſſlo na plat ſlbkaz, učitelů, hrobárů, zwonárů atd.

II. Mlynſké a úrodowé žito.

Uroda lánſká	313	—	—
Uroda rohoročnia	97	2	—
Mlynſké lánſké	41	3	—
Tohoročnj ze ſuchého	37	2	—
„ z weternjka	16	—	—
Spolu	505	3	—

Z tohoto nowému kuratorowi oddáno 12 k. oſtatnie prodáno.

III. Mieſſanina.

lanſká	15	1	20
tohor. zo ſuchýho	2	1	—
„ z weternjka	2	2	—
Spolu	20	—	20

Wſſecko prodáno.

IV. Gačmeň.

Z lanſkého roku	7	—	—
Tohor. zo ſuchýho	14	3	—
„ z weternjka	2	2	—
Spolu	24	1	—

Z tohoto nowému panu kurátorowi oddáno 8 k. 3½ wj. ostatnie wyssło na kone.

V. Owos.

Tohor. úroda 14 5

Z toho nowemu kuratorowi oddáno 9 k. 1 wj. ostatnie se ztrowilo na kone.

VI. Proso uroda 2 k. 3 wj.

Wssecko prodáno.

VII. Kassa bola 21 keblů.

Z toho prodáno 17 k. ostatnie dáno do platu.

VIII. Wjno.

	ok.	čtwrte	pinty
Z lánského roku	12	¾	8
Tohor. uroda	139	—	5
Spolu	151	¾	13

Z toho prodáno	120 ok.	¼	
Na drožde . .	19 „	—	5
Na wečeru P. .	12 „	²/₄	8
Spolu	151 „	³/₄	13

IX. Páleno. 2 ok. 30 pintow.

Prodáno wssecko.

Podporowna cyrk. ma na úrokoch 612 zl.

Toho roku dáno do wsseob. a senior. podporowni 36 zl. 30 kr. a na rozličné cýrkwi a sskoly 96 zl. Spolu 132 zl. 30 kr.

Milosť Pana nasseho Gezu Krysta buď se wssechnemi námi. Amen.

Lud. Haan w. r.
t. r. sprawca cýrkwe.